

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Mgr. Lucie Trejbalové a soudců Mgr. Karolíny Tylové, LL.M. a Mgr. Zdeňka Macháčka v právní věci žalobkyně: **V.T.H.**, nar. ■■■, státní příslušnost Vietnamská socialistická republika, ubytování zajištěno na adrese S. n. 311/2, L., zastoupena Mgr. Markem Sedlákem, advokátem se sídlem Příkop 834/8, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha, v řízení o **žalobě na ochranu proti nečinnosti žalovaného ve věci žádosti o dlouhodobé vízum ze dne 9. 11. 2016,**

t a k t o :

I. Žaloba se z a m í t á .

II. Žádný z účastníků n e m á právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobkyně se žalobou podanou dne 8. 8. 2017 domáhala ochrany před nečinností žalovaného, kterou spatřovala v tom, že žalovaný dosud nevydal rozhodnutí o její žádosti o dlouhodobé vízum za účelem sloučení rodiny, podané dne 9. 11. 2016 ve smyslu § 30 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“).

Žalobkyně popsala, že se dne 9. 11. 2016 osobně dostavila na Velvyslanectví České republiky v Hanoji (dále jen „zastupitelský úřad“), kde podala žádost o dlouhodobé vízum. K žádosti předložila všechny zákonem požadované náležitosti, mimo jiné podle § 31 odst. 4 písm. a) zákona o pobytu cizinců předložila doklad obdobný výpisu z evidence rejstříku trestů vydaný ve Vietnamu. Zastupitelský úřad však žalobkyni tiskopis žádosti s veškerými náležitostmi vrátil s písemnou informací, že žádost je nepřípustná, protože k ní nebyly předloženy veškeré náležitosti, konkrétně doklad obdobný výpisu z evidence rejstříku trestů.

Toto tvrzení bylo uvedeno nepravdivě, neboť žalobkyně doklad obdobný výpisu z evidence rejstříku trestu předložila. Zastupitelský úřad žalobkyni ústně sdělil, že v předloženém dokladu byly údaje o datu narození žalobkyně uvedeny v pořadí měsíc, den, rok, ačkoli musejí být uvedeny v pořadí den, měsíc, rok. Podle žalobkyně se žádost osobním podáním dostala do dispozice zastupitelského úřadu a došlo k zahájení řízení. Samotné fyzické vrácení žádosti bylo nezákonné, protože žádost není nepřipustná. Nezákonné jednání zastupitelského úřadu nemá vliv na to, že řízení bylo zahájeno a trvá. Žalovanému marně uplynula lhůta k vydání rozhodnutí o žádosti podané dne 9. 11. 2016. Žalobkyně dále uvedla, že dne 2. 3. 2017 požádala nadřízený správní orgán o provedení opatření proti nečinnosti. Dne 2. 8. 2017 jí bylo doručeno usnesení Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců, kterým nebylo žádosti o učinění opatření proti nečinnosti vyhověno. Z uvedených důvodů žalobkyně navrhovala, aby soud uložil žalovanému povinnost vydat do 30 dnů od právní moci rozsudku rozhodnutí o žádosti o vydání dlouhodobého víza a povinnost nahradit žalobkyni náklady řízení.

K podané žalobě žalovaný písemně sdělil, že v dostupných elektronických evidencích zjistil, že k osobě žalobkyně není vedeno žádné správní řízení, které by se týkalo její žádosti o povolení pobytu na území České republiky. Pokud nebyla žádost žalobkyně postoupena k rozhodnutí, nemůže o ní žalovaný vést řízení. Žalovaný setrval na tom, že žádost žalobkyně se nedostala řádným způsobem do dispozice žalovaného ani zastupitelského úřadu. Proto nepovažuje správní řízení ve věci za zahájené. Proto nemůže být odpovědný za žalovanou nečinnost. Žalovaný považoval žalobu za bezpředmětnou a navrhoval, aby ji soud v plném rozsahu zamítl.

Na vyjádření žalovaného reagovala žalobkyně replikou. Uvedla, že nerozumí vyjádření žalovaného, tvrdí-li, že se do jeho dispozice nedostala její žádost řádným způsobem, a proto nepovažuje správní řízení za zahájené. Poukázala na vyjádření Ministerstva zahraničních věcí k žalobě žalobkyně na nezákonný zásah, vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 3 A 205/2016. V tomto vyjádření Ministerstvo zahraničních věcí nepopřelo, že se žalobkyně na zastupitelský úřad v Hanoji dostavila osobně a žádost podala. Spor mezi žalobkyní a zastupitelským úřadem ve věci nezákonného zásahu je veden pouze o to, zda byla o rejstřík trestů z Vietnamu požádána či nikoliv a zda rejstřík trestů, který předložila, má za následek nepřipustnost její žádosti. Žalobkyně má za to, že i kdyby měl předložený rejstřík vadu, není možné postupovat tak, jako kdyby žádný rejstřík trestů nepředložila, a proto posoudit žádost jako nepřipustnou. Žalobkyně odkázala na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 7. 2007, sp. zn. 6 Azs 236/2016, který se týká obdobné věci. S ohledem na závěry tohoto rozsudku žalobkyně dovozovala, že její žádost nebyla nepřipustná a řízení o ní bylo zahájeno i přes to, že ji zastupitelský úřad žalobkyni vrátil.

Podáním žaloby na ochranu proti nečinnosti bylo zahájeno řízení podle části třetí, hlavy druhé, dílu druhého zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního dále jen „s. ř. s.“), v němž se ten, kdo bezvysledně vyčerpal prostředky, které procesní předpis platný pro řízení

u správního orgánu stanoví k jeho ochraně proti nečinnosti správního orgánu, může žalobou domáhat, aby soud uložil správnímu orgánu povinnost vydat rozhodnutí ve věci samé nebo

osvědčení.

Žalobkyně svoji žalobní legitimaci opřela o tvrzení, že byla na svých právech zkrácena nečinností žalovaného Ministerstva vnitra z důvodu nevydání rozhodnutí o její žádosti o dlouhodobé vízum. Ministerstvo vnitra jako žalovaného označila žalobkyně zcela v intencích dosavadní judikatury Nejvyššího správního soudu (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 3. 2016, č. j. 1 Azs 281/2015 – 34, ze dne 9. 3. 2016, č. j. 5 Azs 85/2016 – 22 (všechna citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu dostupná na www.nssoud.cz), žalobu podala v zákonné lhůtě podle § 80 odst. 1 s. ř. s., po bezvýsledném vyčerpání prostředků na ochranu proti nečinnosti. Posledně zmíněnou skutečnost ověřil soud z usnesení Ministerstva vnitra, Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců ze dne 28. 7. 2017, č. j. MV-31997-3/SO-2017, kterým komise nevyhověla návrhu žalobkyně na provedení opatření proti nečinnosti žalovaného ze dne 2. 3. 2017. Podmínky řízení o žalobě na ochranu proti nečinnosti žalovaného byly splněny, soud proto přistoupil k jejímu věcnému projednání. V souladu s § 81 odst. 1 s. ř. s. přitom rozhodoval na základě skutkového stavu zjištěného ke dni svého rozhodnutí.

Skutečnosti tvrzené žalobkyní žalovaný nijak nerozporoval. Žalobkyně se dostavila dne 9. 11. 2016 na Velvyslanectví České republiky v Hanoji. Zde osobně podala na úředním tiskopise žádost o dlouhodobé vízum za účelem společného sloučení rodiny. Žádost byla vyhodnocena jako nepřipustná, neboť žalobkyně nepředložila náležitosti podle § 31 zákona o pobytu cizinců, konkrétně doklad obdobný výpisu z evidence rejstříku trestů. O tom byla žalobkyně ve smyslu § 53 odst. 4 zákona o pobytu cizinců písemně zastupitelským úřadem informována téhož dne. Na tento postup zastupitelského úřadu si žalobkyně podala dne 29. 11. 2016 stížnost, zastupitelský úřad se k ní sdělením ze dne 11. 1. 2017 vyjádřil. Zopakoval přitom svoje stanovisko o nepřipustnosti žádosti, konstatoval, že žalobkyně k žádosti předložila výpis z rejstříku trestů na jinou osobu, neboť zápis data narození, který je uváděn v určitém pořadí, na předloženém dokladu neodpovídá datu narození žalobkyně. Žádost o dlouhodobé vízum, kterou má žalobkyně za řádně podanou dne 9. 11. 2016, nebyla zastupitelským úřadem předána žalovanému k vyřízení, ten ji neregistruje v dostupné elektronické evidenci, nevede o ní správní řízení, rozhodnutí ve věci nebylo vydáno.

V souzeném případě žalobkyně tvrdí, že osobním podáním žádosti na „místně příslušném“ zastupitelském úřadu, na určeném tiskopise s náležitostmi ve smyslu § 31 zákona o pobytu, bylo řízení o žádosti o dlouhodobé vízum řádně zahájeno. Na tomto závěru nemůže podle žalobkyně nic změnit ani postup zastupitelského úřadu, který žalobkyni nezákonně vrátil žádost s dalšími náležitostmi a správním poplatkem z důvodu nepřipustnosti, o čemž žalobkyni písemně vyrozuměl.

Klíčovou pro posouzení důvodnosti žaloby je tak otázka, zda bylo podáním žádosti o dlouhodobé vízum ze dne 9. 11. 2016 řádně zahájeno správní řízení a zda toto řízení běží. Z ustanovení § 79 odst. 1 s. ř. s. totiž vyplývá, že ochrany proti nečinnosti správního orgánu se lze domáhat jen tehdy, pokud správní orgán nevydal rozhodnutí ve věci samé, ačkoli k tomu byl povinen. Platí bezpochyby, že takovou povinnost má správní orgán v rámci správního řízení, které bylo řádně zahájeno a dosud pokračuje.

Podle § 44 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, je řízení o žádosti zahájeno

dnem, kdy žádost nebo jiným návrh, kterým se zahajuje řízení, došel věcně a místně příslušnému správnímu orgánu. Formu, jakou lze žádost podat, stanoví § 37 odst. 4 správního řádu.

Tato obecná právní úprava podání žádosti a zahájení řízení je v případě žádosti o dlouhodobé vízum modifikována zákonem o pobytu cizinců. Předně podle § 53 odst. 1 zákona o pobytu cizinců platí, že žádost o udělení dlouhodobého víza se podává na zastupitelském úřadu (nestanoví-li zákon jinak), a to pouze ve státě, jehož je cizinec občanem (popřípadě, který vydal cestovní doklad, jehož je cizinec držitelem, nebo ve státě, ve kterém má cizince povolen dlouhodobý nebo trvalý pobyt, což však nejsou případy žalobkyně); nejde-li o cizince uvedeného v § 182 písm. e); jinými slovy jen u „místně“ příslušného zastupitelského úřadu. V souladu s § 53 odst. 2 zákona o pobytu cizinců se žádost o udělení dlouhodobého víza podává na úředním tiskopisu, ke kterému se předkládají náležitosti podle § 31. Z ustanovení § 170 odst. 1 zákona o pobytu cizinců vyplývá povinnost podat žádost o udělení dlouhodobého víza osobně. Zastupitelský úřad nebo ministerstvo může v odůvodněných případech od povinnosti podle předchozí věty upustit. Současně podle § 170 odst. 2 zákona o pobytu cizinců platí, že zastupitelský úřad může stanovit povinnost předem si sjednat termín podání žádosti. Zastupitelský úřad umožní cizinci podání žádosti nejpozději do 30 dnů ode dne, kdy cizinec o stanovení termínu podání žádosti požádal.

Zastupitelský úřad, jemuž je žádost o dlouhodobé vízum se stanovenými náležitostmi osobně podána, podanou žádost vyhodnotí. Ke kompetencím zastupitelského úřadu, které mu jsou zákonem o pobytu cizinců na úseku pobytových oprávnění a víz svěřeny, se podrobně vyjadřoval Nejvyšší správní soud zejména v rozsudku rozšířeného senátu ze dne 30. 5. 2017, č. j. 10 Azs 153/2016 – 52, publ. ve Sb. NSS č. 3601/2017, na jehož závěry navazuje i rozsudek rozšířeného senátu ze dne 30. 5. 2017, č. j. 7 Azs 227/2016 – 36, publ. ve Sb. NSS č. 3603/2017, nebo žalobcem zmíněný rozsudek ze dne 26. 7. 2017, č. j. 6 Azs 236/2016 – 38. Podanou žádost zastupitelský úřad vyhodnocuje z hlediska její přípustnosti, přičemž do jisté míry musí vyhodnotit i obsah listin předložených spolu se žádostí [srov. závěry rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 7. 2017, č. j. 6 Azs 236/2016 – 38]. Jestliže zastupitelský úřad žádost vyhodnotí podle § 53 odst. 3 zákona o pobytu cizinců jako nepřipustnou, postupuje podle § 53 odst. 4 uvedeného zákona tak, že vrátí tiskopis žádosti, veškeré předložené náležitosti a správní poplatek a současně cizince písemně informuje o důvodech nepřipustnosti žádosti.

Soud si je dobře vědom konstantní judikatury krajských soudů a Nejvyššího správního soudu (zejm. rozsudky ze dne 30. 4. 2015, č. j. 7 Azs 282/2014 – 48, ze dne 3. 6. 2016, č. j. 5 Azs 85/2016 – 22, ze dne 9. 3. 2016, č. j. 1 Azs 281/2015 – 34, či ze dne 20. 7. 2016, č. j. 1 Azs 164/2016 – 27, všechny vydané ve věcech nečinnostních žalob), ze které vyplývá, že pokud se žádost o pobytové oprávnění dostala (nejčastěji jako příloha stížnosti na postup zastupitelského úřadu) do jeho dispozice, bylo řízení o žádosti řádně zahájeno. Je ale třeba dodat, že zmíněná rozhodnutí byla vydána v situaci, kdy žadateli o pobytové oprávnění nebylo umožněno podat žádost osobně, protože nezískal registraci v systému Visapoint a nemohl tak podat žádost osobně. Relevantní judikaturu shrnuje shora označený rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 5. 2017, č. j. 10 Azs 153/2016 – 52, podle kterého i v některých případech nestandardního způsobu podání žádosti je třeba na takovou žádost hledět jako na řádně podanou. Nejvyšší správní soud v tomto rozsudku

současně vyslovil, že žaloba na ochranu před nezákonným zásahem ze strany zastupitelského úřadu při přijímání žádosti může být případně důvodná i tehdy, jestliže se žadateli podařilo tuto žádost zastupitelskému úřadu podat tak, že se na ni hledí jako na účinně podanou. Tyto skutečnosti považoval soud za nutné zmínit i vzhledem k tomu, že žalobkyně současně podala žalobu na ochranu proti nezákonnému zásahu zastupitelského úřadu spočívajícímu ve vrácení žádosti ze dne 9. 11. 2016.

Soud má ovšem za to, že skutkové okolnosti projednávaného případu jsou odlišné, neboť v něm nešlo o žádný z nestandardních způsobů podání žádosti. V posuzovaném případě zastupitelský úřad vyhodnotil žádost žalobkyně o dlouhodobé vízum jako nepřipustnou podle § 53 odst. 3 písm. a) zákona o pobytu cizinců a postupoval způsobem předvídaným § 53 odst. 4 zákona o pobytu cizinců. Tedy tiskopis nepřipustné žádosti spolu s veškerými předloženými náležitostmi a správním poplatkem žalobkyni vrátil a o důvodech nepřipustnosti žádosti ji písemně informoval.

K povaze těchto úkonů zastupitelského úřadu se již Nejvyšší správní soud vyslovil. V rozsudku ze dne 30. 5. 2017, č. j. 7 Azs 227/2016 – 36, pod bodem [38] rozšířený senát uvedl: *„Nutno zdůraznit, že ustanovení § 169 odst. 15 zákona o pobytu cizinců se vztahuje pouze na žádosti dlouhodobé nebo trvalé pobyty. V analogické situaci podání týkající se žádosti o dlouhodobé vízum je povinnost podat žádost zastupitelskému úřadu „místně příslušnému“ zakotvena v § 53 odst. 1 zákona o pobytu cizinců a na to navazuje ustanovení o tom, že žádost podaná v rozporu s touto povinností se považuje za nepřipustnou [§ 53 odst. 3 písm. d) zákona o pobytu cizinců]. S nepřipustnou žádostí o dlouhodobé vízum se zachází jinak než se žádostí o dlouhodobý nebo trvalý pobyt podanou „místně nepřipustnému“ zastupitelskému úřadu. Podle § 53 odst. 4 zákona o pobytu cizinců (z)astupitelský úřad cizinci, který podal nepřipustnou žádost o udělení dlouhodobého víza, vrátí tiskopis žádosti, veškeré předložené náležitosti a správní poplatek; současně cizince písemně informuje o důvodech nepřipustnosti žádosti. Znamená to, že takové vyřízení žádosti nemá pro nedostatek formy (viz usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 11. 2010, č. j. 7 Aps 3/2008 – 98, č. 2206/2011 Sb. NSS, zejm. body 19 a 20) povahu „rozhodnutí“ ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s.; o tom, že jde o úkon zasahující sféru práv a povinností žadatele o vízum, není nicméně pochyb.“* Pod bodem [40] poté navázal konstatováním: *„Usnesení podle § 169 odst. 15 věty druhé a třetí anebo postup podle § 53 odst. 4 z důvodu podle odst. 3 písm. d) zákona o pobytu cizinců jsou samostatnými úkony správního orgánu, jimiž se „definitivně“ řeší osud žádosti o dlouhodobý nebo trvalý pobyt či žádosti o dlouhodobé vízum, která byla podána způsobem, s nímž zákon spojuje jakousi „nulitu“ této žádosti (ve smyslu nezpůsobilosti účinně zahájit řízení o žádosti).“*

Z citovaného soud dovozuje že, pokud byla žádost žalobkyně o dlouhodobé vízum zastupitelským úřadem vyřízena podle § 53 odst. 4 zákona o pobytu cizinců (tj. byla žalobkyni vrácena jako nepřipustná a žalobkyně byla o důvodech nepřipustnosti žádosti písemně informována, přičemž tomuto úkonu se žalobkyně může bránit žalobou na ochranu proti nezákonnému zásahu zastupitelského úřadu), byla vyřízena definitivně a nelze na ni hledět jako na žádost podanou způsobem, kterým by bylo dle § 44 odst. 1 správního řádu zahájeno řízení o žádosti.

Ve shodě se žalovaným má tedy soud za to, že řízení o žádosti žalobkyně nebylo dne

9. 11. 2016 účinně zahájeno, správní řízení o žádosti není vedeno a žalovaný proto nemůže být v tomto řízení nečinný s vydáním meritorního rozhodnutí.

Z uvedených důvodů soud žalobu na ochranu proti nečinnosti žalovaného posoudil jako nedůvodnou a podle § 81 odst. 3 s. ř. s. ji zamítl.

Ve věci soud rozhodoval, aniž nařídil ústní jednání, v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s., když žalobkyně i žalovaný s takovým postupem souhlasili.

O nákladech řízení rozhodl soud v souladu s § 60 odst. 1 věta první s. ř. s., podle něhož má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl.

Ve věci měl úspěch žalovaný správní orgán, který náhradu nákladů řízení nežádal, ostatně mu žádné náklady řízení přesahující běžný rámec činnosti správního orgánu nevznikly, soud proto vyslovil, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Liberci dne 3. října 2017.

Mgr. Lucie Trejbalová,
předsedkyně senátu